

Palatul Știrbey, stil Neoromânesc, arh. Nicolae Ghika-Budești

oraș Dărmănești, județ Bacău

63 km de Bacău

Preț: Preț disponibil la cerere

Suprafață teren: 13.09 ha

Suprafață
construită: 3,500 m²

Suprafață utilă: 2,365 m²

Amprentă la sol: 1,027 m²

Anexe: Fostă tabără școlară: corp cazare P+1E (s.d. 728 mp), corp cazare P+M (s.d. 195 mp), cantină P (s.d. 197 mp). Altele: cameră tehnică, magazie, sală de mese, clădire pază, terase

Etaje: S+P+2E+M

Camere: 59

Băi: 47

An: sfârșitul sec. XIX

Cod LMI: BC-II-m-A-00822

Clasificare: Monument istoric de valoare națională si universală, clasă A.

Funcțiune: Agri-Business, HoReCa, Turistic

Lifestyle: Artistice, Castele / Conace, Istorice, Monumente, Vânătoarești / Alpine

ID Proprietate: BC01AHE-A

Video: <https://www.youtube.com/embed/Z4q1xVvKj5w>

<https://www.sothebysrealty.ro/property/palatul-stirbey-stil-neoromanesc-arh-nicolae-ghika-budesti>

Palatul Știrbey, stil Neoromânesc, arh. Nicolae Ghika-Budești

Domeniul de la Dărmănești a intrat în posesia familiei Știrbey în urma căsătoriei prințului Alexandru Știrbey cu o descendentă a familiei Ghica. Prințul Alexandru Știrbey (1837-1895), fiul mijlociu al domnitorului Barbu Știrbey (1789-1869) și nepotul de frate al domnitorului Gheorghe Bibescu, a îndeplinit în mai multe rânduri funcția de ministru. În urma căsătoriei din 1869 cu Maria Ghica-Comănești, reprezentantă a familiei boierești moldovene, familia Știrbey primește moșiile din județul Bacău – Brusturoasa, Mândrești și Dărmănești. În anii 1863-1864, prințul Alexandru Știrbey a construit conacul de pe moșia Buftea, viața de familie desfășurându-se între mai multe reședințe – iarna la București, primăvara la Buftea, iar vara la rudele din Moldova, la moșiile Comănești și Dărmănești.

Radu R. Rosetti, descendent din vechea familie boierească, își amintește de trecerea familiei Știrbey prin Căiuți, unde era moșia familiei Rosetti: „Un alt fapt era migrațiunea anuală a familiei Știrbey de la Buftea la Dărmănești, la începutul verei, și în sens invers, toamna. Veniau în mai multe trăsură și popăsuiau la Căiuți. Văd și acum pe Maria Știrbey, îmbrăcată în rochii ușoare de vară [...]”.

Alexandru și Maria Știrbey au avut opt copii (doi fii și șase fiice), între care Elisa (născută în 1870), Barbu Alexandru (născut în 1872) și mezinul George (născut în 1883). Elisa Știrbey (care se căsătorește în 1890 cu liderul conservator Alexandru Marghiloman și, după divorțul de acesta, în 1907, cu liderul național liberal Ion I. C. Brătianu) își amintește de moșia din Dărmănești ca de „locul pe care l-am iubit cel mai mult pe lume și unde am fost cu adevărat fericiți. Această așezare era cât se poate de rudimentară, tata transformase o veche crămă în locuință: câteva odăi, puține mobile sau chiar deloc, dormeam pe saci umpluți cu pănușe de păpușoi, ne scăldam în râul de lângă moară...”

În secolul al XX-lea, în urma succesiunii, domeniul de la Buftea îi revine prințului Barbu A. Știrbey (1872-1946), iar moșia Dărmănești ajunge în proprietatea fratelui său, George A. Știrbey (1883-1917), fiul cel mic al cuplului Alexandru și Maria Știrbey. Prin implicarea prințului George Știrbey și grație dezvoltărilor tehnologice și economice ale epocii (căi ferate, exploatare intense de pădure și minerit), moșia începe o nouă etapă și devine căminul tinerei familii George și Elisabeta Știrbey.

Anul construcției noii reședințe nu este cunoscut cu certitudine, fiind vorba cel mai probabil de 1913-1914. Situat pe un platou la altitudinea de 600 m și integrat în ambianța pitorească a zonei, palatul a fost proiectat de arhitectul Nicolae Ghika-Budești și construit cu meșteri italieni. Arhitectul Nicolae Ghika-Budești a fost un promotor al vechii arhitecturi românești, cu un stil propriu, sinteză a arhitecturii muntenești și moldovenești. Specifice construcțiilor sale sunt folosirea cărămidii aparente, a discurilor ceramice smălțuite, inserarea de encadrame neogotice la uși și ferestre, turnul-foisor de inspirație mănăstirească, arcul-potcoavă, decorația cu „dinți de fierăstrău” și motivele geometrice.

Palatul din Dărmănești, cu o suprafață de 3500 mp, este dispus pe patru niveluri – subsol, parter și două etaje, cu o terasă semicirculară. Anexele ocupă aproximativ 1000 mp. În apropierea Palatului s-au construit bazine cu apă, iar clădirile beneficiau de o instalație de aducțiune care se păstrează și astăzi, cea mai veche din județul Bacău, prin care apa este adusă din munte, de la o distanță de aproape 8 km.

Interioarele palatului au fost fotografiate de Nadejda Știrbey (născută Bibescu), soția prințului Barbu A. Știrbey. Fotografiiile de epocă reflectă gustul cumnatei acesteia, Elisabeta Știrbey, pentru arta tradițională românească, dar și pentru elementele de factură orientală.

După moartea timpurie a prințului George, răpus de tifos în timpul Primului Război Mondial, Elisabeta va petrece mult timp la Dărmănești împreună cu cele două fiice, Sanda și Marina.

„Ea sosea aici în mai, cu fiicele, guvernantele, șoferii și cameristele; avea o întreagă echipă adusă din străinătate, care includea și majordomi și bucătari. Până în septembrie primea aici vizitele rudelor și ale prietenilor.”

Fiica mai mare, Sanda, se va căsători în 1926 cu arhitectul George Matei Cantacuzino, ce descindea și el din domnitorul

Gheorghe Bibescu, iar Marina, „Prințesa aviației românești”, care în 1935 obține brevetul de aviație, se va căsători în 1942 cu prințul Constantin Brâncoveanu (1920-1983). Pasionată de automobile și avioane, Marina creează în 1940 „Escadrila albă”, un serviciu format din avioane sanitare pilotate de femei, pentru transportul răniților de pe front. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, a organizat pe domeniul Dărmănești o instituție medicală, pentru soldații salvați de pe front, și o pistă de decolare-aterizare pentru avioane.

Între vizitatoarele regale de la Palatul din Dărmănești, se numără Regina Elisabeta și Regina Maria, fotografiate în straie populare în grădina și interioarele reședinței. Regina Maria o evocă pe Elisabeta Știrbey în însemnările sale: „Elisabeta este o femeie frumoasă și blajină, născută Băleanu. Are bun-gust, îi plac lucrurile frumoase și este o învederată iubitoare de viață la țară.”

Regina Maria consemnează și câteva detalii despre reședință, cu prilejul vizitei din august 1926: „Dărmănești este tot ceea ce mă așteptam. O casă frumos situată și o superbă grădină proiectată cu un perfect gust și concepție. Ea are ceva ce nu am mai văzut până acum și care este fantastic, ronduri de flori enorme, aproape ca niște câmpuri de vâsc de grădină, sute și sute de flori în grupuri imense, absolut superbe și, de asemenea, casa ei este plină de flori aranjate în vase mari, vase și oale. Nimic n-ar fi de mai mare efect [...] Casa este, de asemenea, frumoasă și bine proiectată.”

Și George I. Duca, bun prieten al fiicelor cuplului Nadejda și Barbu Știrbey, venea aici deseori și își amintește moșia în „Cronica unui român în veacul XX”: „[...] o socoteam, după Mogoșoaia Bibestilor, cea mai rafinată pe care să o fi întâlnit până atunci. Cu mobile stil, o bibliotecă pe care o invidiam și o atmosferă generală de mare rafinament. Cu parchete lustruite, tavanele decorate cu ipsos, mânerele ușilor din bronz și decorațiunile de lemn închis. Înconjurată de Munții Ciucului, în fața piscului Nemirei, parcul admirabil întreținut își întindea pajiștile verzi mărginite de pomi mereu așezați, bazine de apă și mase de flori alternând în cadrul unei bine calculate armonii. Vederea asupra grădinilor făcea din acest colț o adevărată oază. Rude și prieteni se perindau în frumoase încăperi decorate cu gust și confort – Ghiculești, Cantacuzini, Florești, Miclești...”

În iunie 1948, proprietatea a fost naționalizată, iar cele trei prințese au fost expropriate și alungate, reușind să ajungă ulterior în Franța. Spațiul a funcționat până în 1977 ca spital, iar între 1978-1989 ca tabără pentru copii, administrată de Inspectoratul Școlar Bacău. Monumentul a fost avariat semnificativ în această perioadă, fiind afectate inclusiv structura de rezistență, zidăria exterioară, tencuielile interioare, subsolul, tavanele și instalațiile.

În 2005, palatul a fost recuperat de nepoții Elisabetei Știrbey, fiind vândut în 2014. Noul proprietar i-a redat palatului strălucirea de odinioară, renovându-l integral. Procesul de reabilitare și restaurare a durat trei ani și a urmărit restaurarea și conservarea cât mai multor elemente originale. Lucrările s-au făcut cu specialiști din București și meșteri locali, care cunoșteau spațiul fie din poveștile părinților sau bunicilor (care lucraseră aici), fie deoarece veniseră aici în taberele școlare. Implicarea acestora a avut, așadar, și o componentă simbolică – dorința de a readuce la viață un loc cu o valoare afectivă. Fundația originală din piatră (construită în stil italian) suferise infiltrații majore, din cauza aluviunilor din zonă, și a trebuit consolidată. Plafoanele erau complet dărmate, prin urmare s-au înlocuit grinzile de structură. Scara din lemn masiv a fost păstrată – s-a curățat și restaurat fiecare centimetru pătrat. Și tâmplăria originală, din stejar masiv, a fost salvată. Pentru a corespunde cerințelor actuale de confort, sticla a fost înlocuită cu geam termopan, păstrându-se însă tocăria originală de stejar. Toate cele peste 1500 de ferestre au fost recondiționate, una câte una. S-a reușit păstrarea și restaurarea obloanelor din oțel, în stil italian (elemente unice în țară), care aveau rol de protecție în cazul unui asediu. Acestea au fost curățate și vopsite bucată cu bucată. Și fațada este cea originală – cărămizile au fost recondiționate pentru a păstra stilul particular al arhitectului Nicolae Ghika-Budești. În ceea ce privește acoperișul, cel original a fost găsit într-o stare avansată de degradare, prin urmare s-a comandat țiglă ceramică nouă, păstrându-se exact dimensiunile originale ale plăcilor ceramice. Camera de la mansardă are o poveste aparte – ea includea sute de stâlpi, cu înălțimi de până la 6 m. După numeroase schițe și simulări 3D, prin intermediul unor soluții ingenioase, s-a reușit crearea unui spațiu generos, luminat zenital, transformat într-un apartament luxos, cu priveliște spectaculoasă asupra împrejurimilor. Acesta beneficiază de acces direct cu liftul, terasă și baie ensuite tip spa. Mobilarea integrală a spațiului s-a făcut cu mobilier francez și florentin, achiziționat de la târguri internaționale de profil. Colecția de tablouri expusă în Palat cuprinde opere valoroase de artă de secol XVII, semnate de artiști italieni, flamanzi și români. Datorită acestui demers amplu, ne putem bucura astăzi de o bijuterie unică a patrimoniului construit românesc.

Surse: Oana Marinache, Știrbey. Reședințe, moșii, ctitorii, Ed. ACS, București, 2014

General Radu R. Rosetti, Mărturisiri, Ed. Bucovina, București, 1933

Elisa Brătianu, Ion I.C.Brătianu, Memorii involuntare, Ed. Oscar Print, București, 1999

arhivadearhitectura.ro

desteptarea.ro

orasuldarmanesti.ro

Galerie foto

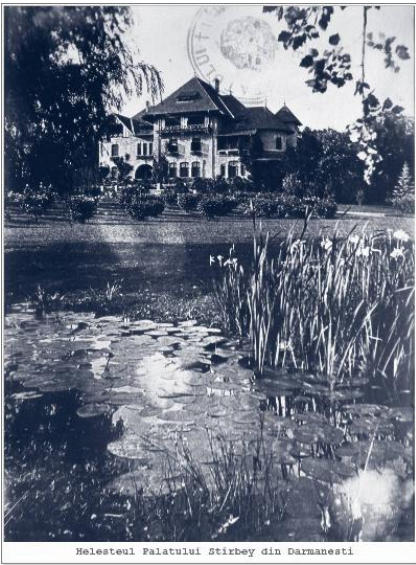

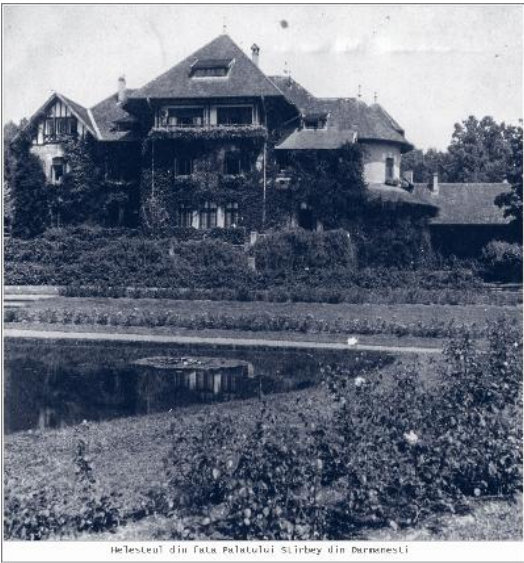
Alexandru B. Stirbey cu familia sa pe treptele
palatului de la Rufe

Melesteul Palatului Stirbey din Darmanesti

intrarea cu coloane, Palatul Stirbey din Darmanesti

Melesteul din fata Palatului Stirbey din Darmanesti

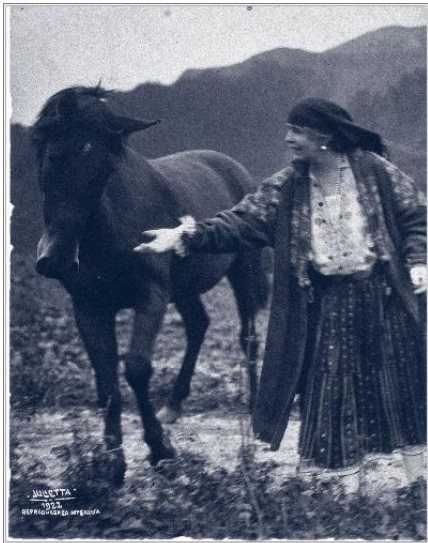
Scara din lemn masiv, Palatul Stirbey din Darmanesti

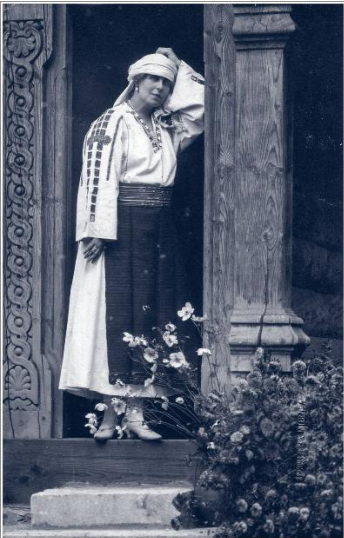
Turnul Palatului Stirbey din Darmanesti

palatul stirbey din darmanesti, fotografie de epoca

Regina Maria la Palatul Stirbey din Darmanesti

Regina Maria in port popular la Palatul Stirbey din Darmanesti

Regina Elisabeta la Palatul stirbey din Darmanesti

Regina Maria si printesele Stirbey la Palatul Stirbey din Darmanesti.

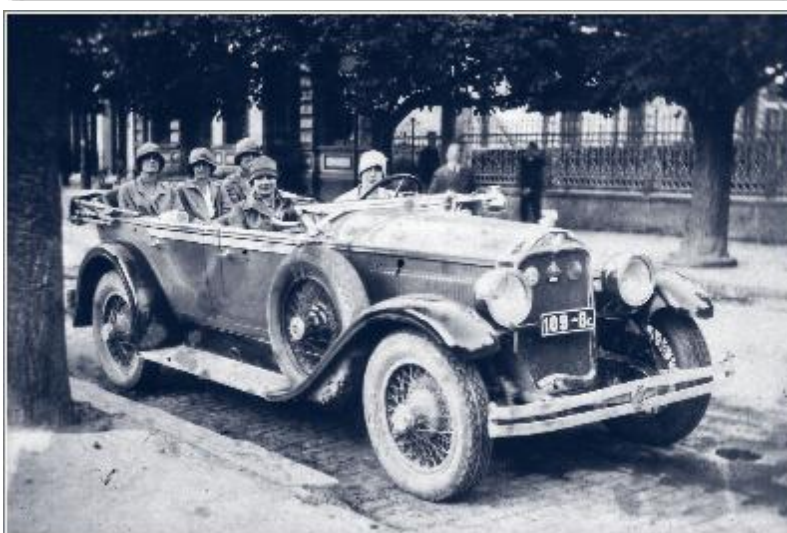
Trasura la Palatul Stirbey din Darmanesti

interior, Palatul Stirbey din Darmanesti

AVIATOAREA Marina Stirbey

Marina Stirbey conducand automobilul

L'Orvation

The No. 1 N. 305 plane ordered in Italy by Princess Marina Stirbey

MARINA STIRBEY

The princess Marina Stirbey is another well known pilot in the Roumanian flying field.

She has just returned from a trip in South Africa as second pilot on prince Georg Valentin Bibescu's plane, the president of the International Flying Association.

To be able to take wings, as well as to take sails, needs faith; Marina Stirbey has, just as Irena Cantacuzino, the power that all those have that fight for their ideal.

In 1935 she enters the flying school and obtains her permit the same year in September 1935, becomes the proprietor of a plane, and without losing time she starts a series of meetings.

In 1929 she took her flying school, and the same year she learned, has longer built flying field in Roumania. In 1930, the starter of the flying school, she found his death in an air accident. He was the only one of all those that knew him.

As a special duty, the management of the flying school, she has to be, and wastes her brother untouched.

Night and day for all 1 King on this school, not for official duties.

His Majesty the King knows to reward all those that honor the flying cross.

This cross that was given to prince of great qualities of the princess Irena Cantacuzino.

For unmovable loyalty in results obtained in the school brother.

This school continues to be a pride to our flying tourism.

The princess Marina Stirbey

„princessa aviatiei romanesti”

Elisabeta stirbey cu flica Sanda

familia stirbey pe scarile palatului

